

Synpunkter: Samråd ÖP 2045 & MKB - Bostäder VA mm

Till: kommun@morbylanga.se

Cc: kalmar@lansstyrelsen.se

Hela kommunen ska leva

Målsättningen är att hela kommunen ska leva - långsiktigt och hållbart. Det kräver goda förutsättningar för att bo och arbeta. Fler arbetstillfällen på Sydöland är avgörande för att denna kommun del ska kunna utvecklas och kommunen behöver fokusera insatser på att locka företag att etablera sig söder om Färjestaden.

Det låter bra, men återspeglas inte i översiktsplanen. Alltför stor tyngd läggs på Kalmar som regional motor och därmed koncentrerad bebyggelse i Färjestaden med omnejd. Om hela kommunen ska leva, måste man bygga i hela kommunen. Där man bygger skapas arbetstillfällen och företag.

Mörbylånga kommun har byggt i Färjestaden med omnejd under 20 år medan resten av kommunen har fått vänta. Nu ökar man takten och drömmen om den urbana staden ska bli verklighet tillsammans med ännu fler lägenheter som en förort till Kalmar, där de redan bygger och förtätar. Låt Kalmar stå för stadsbygget. Förslaget till ny översiktsplan ämnar fortsätta de närmaste 20 åren med mer bebyggelse runt Färjestaden. Ska landsbygden stå på vänt i 20 år till?

Ett återkommande argument: *"Nej, det handlar om skattekraft och att vitalisera Mörbylånga kommun. I slutändan är det som är bra för Färjestaden också bra för södra Öland. Inflyttning skapar arbetstillfällen, pengar in på kommunkontot och ökar attraktionskraften på fastighetsmarknaden - för hela kommunen."*

Var hamnar alla de där skattekrönorna? Under 20 år har kommunen byggt bostäder runt Färjestaden. Sen har det behövts skola, vårdcentral, äldreboende, sporthall och så vidare - i Färjestaden. Hur det gynnar resten av kommunen är vi nog många som undrar över. Måhända det finns lite större låneutrymme att påskynda utbyggnaden av VA. Men seniorlägenheter som efterfrågats i många år i Södra Möckleby och Grönhögen har ännu inte nåtts av pengaregnet. Hela Öland har redan en attraktiv fastighetsmarknad.

Att bygga för stadsmänniskor, som i bästa fall pendlar till ett jobb i Kalmar är inte hållbart. Tror man i kommunhuset att det inte går att skapa jobb på Öland? Trots avsaknaden av nybyggnation i någon större utsträckning i byarna flyttar folk hit. Ungdomar väljer att stanna kvar. I kölvattnet skapas nya företag och jobb. Det är en varsam utveckling som förstärker det vi är.

Vi är en av de tryggaste kommunerna i landet. Om syftet är fler skattebetalare i kommunen måste man tänka permanentboende, som bor här året om och förhoppningsvis även jobbar på Öland. Bygg för den målgrupp som älskar oss som vi redan är. De som väljer att flytta hit, eller bo kvar, är företrädesvis människor som valt bort staden. De vill ha lugnet och

tryggheten, samt nära till naturen. De vill bo med villakänsla, oavsett om det är eget hem eller lägenhet. Det öländska landskapet är flackt och blåsigt, lågmäld bebyggelse faller sig naturligt.

I stället för att tänka förtätning och urbanisering på några få platser, tänk tillskott i varje by. Att stycka av några tomter i varje liten by skulle göra mer för en levande landsbygd än långt fler lägenheter i Färjestaden city. Jordbruksmark ska absolut inte tas i anspråk för byggandet av lägenheter.

Viktigt att bevara friytor, oavsett om det är park, gräsmatta, lekplats eller annan typ av aktivitet. Grannskapet blir levande. När det är lättillgängligt för närboende inbjuder det till spontan gemenskap och fysisk aktivitet.

Strandskyddet nämns också som något man vill inskränka. Hur tänker ni här? Översiktsplanen missar på många punkter de värden som gör Öland unikt. Bygg inte bort det i en iver att urbanisera. Den målgruppen söker sig inte hit.

Den lilla byn Kaxås i Jämtland vände avveckling till utveckling och inflyttning. De upptäckte att det ofta är det offentliga som sätter avvecklingen i rullning. Man lägger ner en skola, ett äldreboende, ett sjukhus. Därpå följer att företag flyttar eller butiker tvingas stänga. Inte tvärtom. Det viktigaste en kommun kan göra är att se till att hela kommunen har tillgång till god och bibehållen service som skola och bibliotek, samt skyndsamt hanterar möjligheten för nybyggnation och företagande i glesbygden.

Trenden har vänt, idag flyttar folk från städer, de söker sig till landet, till mindre orter, där bykänslan finns kvar och man kan bo granne med maten och naturen. Man söker en plats där tryggheten och lugnet ger livet en djupare mening. Med fiberbredband kan man jobba på distans, något som allt fler upptäckt. Vi ser trenden i syd. Inflyttningen av fågelskådare, golfare, konstnärer och naturälskare gör att företag etableras och växer. Vi har inte lika storvulna planer, men jag är övertygad om att vi kan få byarna och köpingen att blomstra igen. En levande landsbygd genererar också skatteintäkter.

Vem ska vi bygga för? Någon som redan förälskat sig i vår unika natur? Eller stadsbon som kan bo var som helst? Vi har bara ett Öland.

VA - vatten och avlopp

Ju fler bostäder kommunen bygger, ju mer belastas vatten och avlopp. Vi lever redan med vattenbrist under torra år. Att växa lagom ger bättre förutsättningar för en kommun i balans, men det följer inte per automatik att fler invånare ger bättre ekonomi. De flesta kommuner är helt beroende av det kommunala utjämnningssystemet. Några av våra största städer, Malmö och Göteborg, är också de största bidragstagarna.

Med alla nya invånare runt Färjestaden borde det finnas mer utrymme att bygga ut vatten och avlopp till hela kommunen. Medan investeringarna för ny skola, sporthall, äldreboende med mera runt Färjestaden avlöser varandra fortsätter VA-investeringarna i snigeltakt. Då utbyggnaden av VA är taxefinansierad, är det bara i anläggningsfasen som kommunen behöver låna pengar via det totala borgensåtagandet. Här borde takten ökas tills hela

kommunen har tillgång till kommunalt vatten, och för en gångs skull låta Färjestaden vänta. Vi ser fram emot skyndsamt agerande när förstudien är klar för Sydöland vid årsskiftet.

Kommentarer

- Planen har ett tydligt stadsfokus. Vi ska fostras att välja bort bilen till fördel för kollektivtrafik eller lådcykel. Man verkar helt ha missat att Mörbylånga kommun är landsbygd, inte city.
- Det ligger en iver att bygga flerbostadshus. Varför? Halva Sveriges befolkning bor i villor och radhus – så kallade småhus. Samtidigt visar en sammanvägning av olika undersökningar att drygt 70 procent vill bo i småhus. Enligt index som Villaägarna sammanställt är Borgholm länets bästa småhuskommun, medan Mörbylånga är näst bäst. Trygghet är en viktig aspekt i undersökningen. Det vore klokt att bygga vidare på det.
- Förtätning är landsbygdens motsats. Översiktsplanen vänder sig till en helt annan målgrupp än den som faktiskt bor och verkar här. Vill ni driva bort de som valt Mörbylånga kommun?
- Homogena samhällen har under hela historien varit de tryggaste och mest framgångsrika.
- Nej till blandad bebyggelse. Att klämma in flerbostadshus i villakvarter är social ingenjörskonst när den är som sämst.

Underskrifter

Grönhögen 19 juni 2025

Namn, epost/tel nr, fastighetsbeteckning/adress